

Kft.-változások az új Ptk.-ban és a feltőkésítési kötelezettség

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény új társasági jogi szabályai 2014. március 15-én lépnek hatályba, és – egyebek közt – a korlátolt felelősségű társaságok tekintetében is számos azonos szabály mellett jó néhány változást hoznak.

A törvény 3:161. § (1) bekezdése a maival egyezően fogalmazza meg a törzsbetét definícióját, kimondva, hogy az a tag vagyoni hozzájárulása. Nincs lényeges változás a törzsbetét alapvető előírásaiban sem, ugyanis a kft.-tagok törzsbetétei különböző mértékűek lehetnek, de az egyes törzsbetétek továbbra sem lehetnek százezer forintnál csekélyebb értékűek, ezután is minden tagnak csak egy törzsbetéte lehet, vagyis, ha egy tag a meglévőhöz egy másik tag törzsbetétét is megszerzi, ettől kezdve nem két törzsbetéte lesz, hanem az eddigi betétének értéke növekszik meg a hozzáadódott új törzsbetét névértékével.

Nem találjuk viszont az új Ptk. kft.-szabályai között azt a régi társasági jogi előírást, ami a Gt. 114. § (4) bekezdésében olvasható, és amely azt mondja ki ma még, hogy a törzsbetétnak tízezerrel maradék nélkül oszthatónak kell lennie.

Ez a szabály lényegében egy technikai előírás, amely azt hivatott biztosítani, hogy az egyes törzsbetétekhez kapcsolódó szavazati jogok mértékét, illetve a taggyűlési határozatokra leadott szavazatokat és a szavazás eredményét könnyebben meg lehessen állapítani. Ha ugyanis olyan szabály szerepel a kft. társasági szerződésében, ami meghatározza, hogy a törzsbetét névértékének minden tízezer forintja után egy szavazat illeti a tagot, akkor könnyen belátható, hogy a leadható szavazatok nyilvántartása, a határozatképesség megállapítása, illetve a leadott szavazatok összeszámlálása is igen egyszerűen történhet.

A meglehetősen szűkszavú miniszteri indokolás e vonatkozásban csak annyit említ, hogy a tagok törzsbetéteit meghatározó szabályozásból a törvény elhagyja a tízezer forinttal maradék nélküli oszthatóság követelményét, hiszen ehhez sem a jelenlegi szabályozás, sem az új Ptk. szerint nem fűződik további következmény, ugyanakkor gondokat okozhat betartása például az üzletrészek felosztása során.

Kétségtelen, hogy az üzletrészek felosztásánál olykor problematikus lehetett a „tízezres” szabály betartása, de az értékek megfelelő kerekítésével ezt az előírást mindig be lehetett tartani, a szavazásnál viszont nagy könnyebbséget jelentett, hogy nem kellett bonyolult törtszámokkal dolgozni.

Tekintve, hogy a szabályozás az új Ptk.-ban diszpozitív, ha nem is kötelező a „tízezres” előírás használata, de nem is tilos, és véleményem szerint kifejezetten ajánlatos. A törzsbetétekhez kapcsolódó szavazati jog mértékét mindenképpen meg kell határozni a társasági szerződésben. E vonatkozásban 2014. március 15-től „szabad a gazda”, bármilyen összegre végződő törzsbetét kialakítható a tagok akaratától (és persze a társasági szerződésben alapításkor kifejezésre jutó konszenzusától, illetve a későbbiekben a legfőbb szerv megfelelő többségi határozatában foglaltaktól függően). A lényeg azonban, hogy ehhez illeszkedő szavazati előírásokat határozzanak meg.

Mivel az új Ptk. szabályozása diszpozitív, annak sincs akadálya, hogy a társaság a ma hatályos „tízezres” szabály továbbéléséről döntsön, vagyis az új Ptk.-hoz igazított társasági szerződésben is helye lehet e szabály továbbvitelének, vagyis változatlan fenntartásának.

A kft. szabályozásának másik jelentős változása, hogy a törzstőke minimális összege a 3:161. § (4) bekezdése értelmében az eddigi ötszázezer forintról 2014. március 15-étől hárommillió forintra nő. A hatálybalépés napjától kezdve tehát legalább hárommillió forintra van szükség ahhoz, hogy ilyen gazdasági társaságot alapíthassunk. Kérdés ugyanakkor, hogy mi lesz a sorsa annak a sok ezer (összesen 160–170 ezer!) kft.-nek, amely még a Gt. hatálya alatt jött létre, és törzstőkéje ötszázezer forintos, vagy annál magasabb ugyan, de a hárommillió határt nem éri el?

A Parlamentben elfogadták már a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti, és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvényt, a Ptké.-t, melynek 12. § (1) bekezdése szerint a Ptk. hatálybalépésekor a cégjegyzékbe bejegyzett, valamint az éppen bejegyzés alatt álló gazdasági társaságok a Ptk. hatálybalépését követő első létesítő okirat módosítással egyidejűleg kötelesek a Ptk. rendelkezéseivel összhangban álló továbbműködésükről dönteni, és a legfőbb szervi határozatot (valamint – vélhetőleg – a hozzá kapcsolódó változásbejegyzési dokumentációt) a cégbírósághoz benyújtani.

A 12. § (2) bekezdésének b) pontja értelmében kft. 2016. március 15-étől, mint végső időponttól már nem működhet a Gt. szabályai szerint, létesítő okirata ezt követően jogszerűen már nem tartalmazhat a Ptk. rendelkezéseivel összhangban nem álló előírásokat.

A Ptké. 13. § (2) bekezdése szerint a Ptk. hatálybalépését követő első társasági szerződés módosításkor, de legkésőbb 2016. március 15-ig kötelesek az érintett kft.-k a feltőkésítés végrehajtására, átalakulásra, egyesülésre, azzal, hogy ennek során a Ptk. rendelkezései már alkalmazhatóak.

A feltőkésítés terhe a mai nehéz gazdasági helyzetben igen súlyos kötelezettséget ró a kft.-kre, emiatt várható volt, hogy a fentiekben idézettnél eredetileg szigorúbbra tervezett átmeneti szabályok a módosító javaslatok következtében némiképpen enyhültek. A korábbi verzió még nem tartalmazta a feltőkésítésnél az új Ptk. tőkeemelési szabályaira való utalást, és nem adott felmentést a hatálybalépést követő első társasági szerződés módosításánál beálló feltőkésítési kötelezettség alól.

A 2013. október 28-án elfogadott törvényszöveg azonban már kifejezetten utal az új Ptk. szabályai szerint véghezvihető tőkeemelés lehetőségére, továbbá a Ptké. 13. § (3) bekezdése azt is megengedi, hogy a feltőkésítés 2016. március 15-ig eltolható legyen, s addig, amíg ez be nem következik, a régi (Gt.) szabályok alapján működhessen a társaság. A Ptké. 13. § (3) bekezdése ugyanis azt mondja ki, hogy a feltőkésítési döntésig a kft.-nek a Gt. rendelkezéseit kell alkalmaznia, az egyéb vonatkozásokban szükséges (a Ptké. 12. § szerinti) társasági szerződés módosításról sem határozhat.

A Ptké. (ezt az elnevezést a 70. §) biztosítja e törvény számára) szintén 2014. március 15-én lép hatályba. Addig tehát a kft.-knek nincs teendőjük, a még hatályba nem lépett törvény szerinti szerződésmódosítást sem hajthatják végre, noha nem kizárt, hogy az esetleg szükséges tőkeemelést már most elvégzik, és az is lehetséges, hogy még 2014. március 15. napja előtt olyan társasági szerződés módosítást fogadjanak el, ami az új Ptk. hatálya alá helyezkedést jelent, e módosítás azonban 2014. március 15. előtt nem jegyeztethető be, azt ugyanis úgy lehet jogszerűen megalkotni, hogy hatálybalépése a Ptk. 2014. március 15-i hatálybalépéséhez kapcsolódik [Gt. 9. § (2) bek., 1959. évi IV. tv. 228. § (1) bek. és 229. § (3) bek.] (A változásbejegyzési kötelezettség azonban erre nézve csak a hatálybalépéstől számított 30 napos időszakban áll be értelemszerűen.)

A többi, feltőkésítésre nem szoruló kft. társasági szerződésmódosítási kötelezettsége az általános szabályok szerint alakul, vagyis a Ptké. 12. § értelmében kell eljárniuk.

A hatálybalépés (2014. március) utáni első társasági szerződést érintő módosításkor végre kell hajtani az új Ptk. szabályaihoz való igazodást.

Nem szükséges a módosítást végrehajtani akkor, ha kizárólag a Gt.-re történő visszautalás miatt ellentétes a társasági szerződés az új Ptk.-val. Véleményem szerint azt is meg kell fontolni, hogy az új Ptk.-val láthatólag ellentétes társasági szerződési rendelkezés egyáltalán módosításra szorul-e, mert ez csak akkor kötelező, ha az egyébként diszpozitív új Ptk. valamely eltérést nem engedő szabályába ütközik a társasági szerződés.

A Ptké. 12. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a hatálybalépést követő első létesítő okirat módosításával egyidejűleg kell a Ptk. rendelkezéseivel összhangban álló továbbműködésről dönteni, és e legfőbb szervi határozatot a cégbírósághoz benyújtani.

Olyankor, amikor a Ptké. 12. § (3) bekezdése szerinti eset áll fenn, vagyis nem ütközik a kft. létesítő okirata az új Ptk. kógens rendelkezéseibe, és/vagy csak annak Gt.-re visszautaló klauzulája szorulna módosításra, akkor csak a legfőbb szervi határozat benyújtása szükséges [a (4) bekezdés szerint illeték és közzétételi díj mentesen].

Miután a Ptké. 12. § (1) bekezdése a módosítási kötelezettséget a kft. létesítő okiratának módosításához kapcsolja, nem kérhető számon e kötelezettség teljesítése akkor, ha a társaságnál olyan – akár cégjegyzéket érintő – változás állt be, amely a létesítő okirat módosítását nem igényli. Nem jár szükségképpen együtt az üzletész-átruházás a társasági szerződés módosításával a Gt. 127. § (3) bekezdése értelmében, ha azonban a társasági szerződés módosítására mégis sor kerül, beáll az új Ptk.-hoz igazodási kötelezettség [kivéve, ha a Ptké. 13. § (3) bekezdésének esetéről van szó.]

Szintén nem tekinthető társasági szerződés-módosításra okot adó körülménynek, ha csak a kft. vezető tisztségviselőjének, felügyelőbizottsági tagjának vagy könyvvizsgálójának a személye változik, mivel a Gt. 12. § (1) bekezdés f) pontja értelmében a társasági szerződésnek e személyek adatai csak az első kijelölésükkor kötelező tartalmi elemei, a későbbi, működés során bekövetkező változások már a létesítő okiratnak nem válnak részeivé, ezért például egy ügyvezető-változás még nem eredményezi a módosítási kötelezettség beálltát.

Említést érdemel a Ptké. 12. § (4) bekezdésében megfogalmazott azon szabály is, amely illeték, és közzétételi díj alóli mentességet ad azon módosítások (illetve az előbbieken említett bejelentési kötelezettségek teljesítése) számára, amelyeknél kizárólag az új Ptk.-hoz igazodás végrehajtásával kapcsolatos cégeljárást kezdeményeznek. Ha azonban a létesítő okirat módosítása más, az új Ptk.-hoz kapcsolódó módosítást is tartalmaz, vagy egyéb cégjegyzéki adatot is érint, a fenti kedvezmény a céget már nem illeti meg.

Felmerül az a kérdés is, hogy mi lesz a szankciója annak, ha a kft. a végső határidőt is elmulasztja, vagy a már korábban beálló módosítási kötelezettségét nem teljesíti?

Miután a törvény más jogkövetkezményt nem fűz a fenti mulasztásokhoz, a cégbíróságnak a konzekvenciákat törvényességi felügyeleti hatáskörében eljárva kell levonnia, vagyis megszűntnek nyilvánítást követő kényszertörletről kell majd rendelkeznie.

A teljesség kedvéért célszerű azt is megállapítani,

hogy az érintett kft.-k számára nem csak a feltőkésítés, társasági szerződés (alapító okirat) megfelelő módosítása, az átalakulás illetve az egyesülés elhatározása jelenthet megoldást, a törvényi határidő alatt dönthetnek úgy is, hogy a jogutód nélküli megszűnést és a végelszámolás lefolytatását választják.

A feltőkésítés problémájára a Ptké. 13. § (2) bekezdése értelmében nem csak a Gt. 154–158. § szerint alkalmazható, a pénzbeli és nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás szolgáltatásával, illetve a törzstőkén felüli vagyon terhére történő tőkeemelés megvalósításával történő megoldások révén adható válasz. Nagy könnyebbséget jelenthet a mai tőkeszegény időkben az új Ptk. 3:162. §-ának segítségével való tőkeemelés lehetősége is.

Az új Ptk. 3:162. § (1) bekezdése ugyanis megengedi, hogy a nyilvántartásba vételi kérelem (vagyis a tőkeemeléssel kapcsolatos változásbejegyzési kérelem) benyújtásáig a pénzbeli vagyoni hozzájárulás fele értékénél kevesebbet kelljen a tőkeemelő tagnak befizetni, vagy a még hátralékos összeg befizetésére a változás bejegyzésétől számítva egy évnél hosszabb határidőt állapítsanak meg. Ebben az esetben az erre való felhatalmazást a jelen tőkeemelésre a Ptké. 13. § (2) bekezdése adja meg, a társasági szerződésbe ez csak a Ptk.-val kapcsolatos egyéb módosításokkal együtt, a jövőre nézve kerül be.

A feltőkésítésnek ez a speciális, könnyített módja azzal a hitelezővédelmi rendelkezéssel jár együtt, amely az új Ptk. 3:162. § (1) bekezdésében úgy szól, hogy a társaság mindaddig nem fizethet osztalékot a tagoknak, amíg a ki nem fizetett, és a tagok törzsbetéteire elszámolt nyereség révén a tagok befizetéseire is figyelemmel a törzstőke mértékének megfelelő feltöltése be nem következik, ezen időpontig pedig a tagok a Ptk. 3:162. § (2) bekezdése értelmében a még nem teljesített pénzbeli vagyoni hozzájárulások erejéig a társasági tartozásokért kötelesek helytállni.

Gál Judit